

2003

No. 89

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

**WET van 31 oktober 2003, houdende de vernoeming en herleiding van bedragen, rechten en verplichtingen in de gulden tot hun nominaal gelijke waarde in de dollar
("Wet Vernoeming en Herleiding van Guldensbedragen tot Dollarbedragen")**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In overweging genomen hebbende, dat – in verband met de vernoeming van de gulden tot de dollar als de rekeneenheid van het muntstelsel in Suriname – het nodig is algemene regels ter zake vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder de dollar: de rekeneenheid van het muntstelsel in Suriname, aangeduid met het symbool "SRD".
2. Bij deze wet wordt de vaste omrekeningsverhouding voor de overgang van de gulden op de dollar vastgesteld op: 1 dollar = 1000 gulden.

Artikel 2

Overal waar een geldsbedrag in de gulden is uitgedrukt, wordt de naam van de munt geacht op 1 januari 2004 van rechtswege te zijn vernoemd tot de dollar, en wordt de nominale guldenwaarde van het bedrag, met inachtneming van de bepalingen van deze wet, geacht van rechtswege tezelfdertijd te zijn herleid tot de nominaal gelijke waarde in de dollar.

Artikel 3

1. Overal waar naar Surinaams recht, een recht of een verplichting is uitgedrukt in de gulden, wordt de naam van de munt geacht op 1 januari 2004 van rechtswege te zijn vernoemd tot de dollar en wordt de nominale guldenwaarde van dat recht respectievelijk die verplichting, met inachtneming van de bepalingen van deze wet, geacht van rechtswege tezelfdertijd te zijn herleid tot de nominaal gelijke waarde in de dollar, een en ander onverschillig of dat recht respectievelijk die verplichting berust op een wettelijke regeling, een administratieve beschikking, een overeenkomst dan wel een civiele of natuurlijke verbintenis als anderszins, uit welke hoofde ook, geschreven of ongeschreven.

2. De overige voorwaarden, bepalingen en bedingen inzake de rechten en verplichtingen, zo ten aanzien van de rechthebbenden als ten aanzien van degenen op wie de verplichtingen rusten, als ten aanzien van andere belanghebbenden, rechtstreeks of zijdelings betrokkenen, blijven ongewijzigd van kracht en onverkort van toepassing.

Artikel 4

1. De herleiding van rechtswege als bedoeld in artikel 2 en artikel 3 lid 1, voltrekt zich doordat de nominale guldenwaarde geacht wordt door deze wet te zijn gedeeld door de factor 1000 uit de vaste omrekeningsverhouding in artikel 1 lid 2. Het quotiënt van deze deling levert het nominaal bedrag van gelijke waarde in de dollar op, met afronding op de cent nauwkeurig overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.

2. Behoudens het bepaalde in artikel 5, is elke overeenkomst of bepaling strijdig met lid 1 van dit artikel, nietig.

Artikel 5

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 4 wordt van de munten die door of vanwege de Minister van Financiën zijn uitgegeven en de hoedanigheid van wettig betaalmiddel tot beperkt bedrag bezitten, bij deze wet hun nominale waarde in centen van de gulden gelijkgesteld aan hun nominale waarde in centen van de dollar. Ten aanzien van deze munten, uitgezonderd de herdenkingsmunten, geldt een pariteit van 1 dollarcent = 1 guldencent.

2. Het bepaalde in lid 1 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de muntbiljetten die door of vanwege de Minister van Financiën zijn uitgegeven en de hoedanigheid van wettig betaalmiddel tot beperkt bedrag bezitten, met dien verstande dat de naam "gulden" op het één gulden biljet en op het twee en een halve gulden biljet van rechtswege wordt geacht te zijn vernoemd tot "dollar".

3. De waardetoename die voortvloeit uit de pariteit van de munten bedoeld in lid 1 van dit artikel en van de muntbiljetten bedoeld in lid 2 van dit artikel, wordt gebracht ten gunste van enerzijds de Dienst der Leningen en anderzijds de Middelenstaat behorende bij de Staatsbegroting voor het dienstjaar 2004.

Artikel 6

1. Bij de toepassing van de bepalingen van deze wet worden behoudens de afwijking in lid 2 van dit artikel, voor afronding op hele centen van de dollar, de in het handelsverkeer gebruikelijke afrondingsregels gevolgd, zijnde:

- a. een halve cent of hoger wordt naar boven afgerond op een hele cent;
- b. minder dan een halve cent wordt naar beneden afgerond op nul cent.

2. Het afrondingsvoorschrift in lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op afzonderlijke exemplaren van de bankbiljetten bedoeld in de leden 1 en 2 van artikel 7, voor zover het eindcijfer van hun coupure een "5" is. De bankbiljetten met het eindcijfer "5" dienen na de inwerkingtreding van deze wet in het betalingsverkeer in even aantallen of in combinatie met andere coupures te worden aangeboden, en wel zo dat hun gezamenlijke nominale waarde een tiental is. Bij aanbieding in oneven aantallen wordt bij hun gezamenlijke eindafronding een halve cent afgerond op nul cent.

3. Het afwijkend afrondingsvoorschrift in lid 2 van dit artikel is op afzonderlijke exemplaren van de bankbiljetten bedoeld in de leden 1 en 2 van artikel 7 mede van toepassing bij hun aanbieding ter verwisseling.

Artikel 7

1. De bankbiljetten die vóór 1 januari 2004 in circulatie waren worden op de wijze ter verwisseling opgeroepen als bij de toepasselijke voorschriften van de Bankwet 1956 is bepaald.

2. Tot aan het einde van de termijn waarbinnen ingevolge artikel 15 lid 1 van de Bankwet 1956, de houders van de bankbiljetten bedoeld in lid 1 van dit artikel zullen zijn opgeroepen om deze ter verwisseling aan te bieden, bezitten die bankbiljetten nog de hoedanigheid van wettig betaalmiddel tot elk bedrag. Zij trekken evenwel vanaf 1 januari 2004 slechts als uitdrukkingsvorm van de dollar. Hun nominale waarde wordt geacht in de rekeneenheid van de dollar van rechtswege te zijn gelijkgesteld aan $\frac{1}{1000}$ van hun coupurewaarde.

3. Bepalingen van de Wet Strafbaarstelling Money Laundering, de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties en de Wet Identificatieplicht Dienstverleners, en de op deze wetten betrekking hebbende uitvoeringsbesluiten, zijn van overeenkomstige toepassing op de aanbieding ter verwisseling en op de verwisseling zelf van de bankbiljetten bedoeld in lid 1 van dit artikel.

Artikel 8

1. Voor zover koopwaar, arbeid, dienstverlening, of enige prestatie van economische activiteit wordt aangeboden of geleverd tegen betaling in Surinaamse geldeenheid, is het vanaf 1 januari 2004 verplicht de prijs van de koopwaar, respectievelijk het arbeidsloon, het tarief van de dienstverlening, de vergoeding van de prestatie, of welke andere geldelijke tegenprestatie ook, uit te drukken in de dollar, een en ander naar plaatselijk gebruik.

2. Een ieder die koopwaar ten verkoop aanbiedt tegen betaling in Surinaamse geldeenheid, is mede verplicht, naast de prijsaanduiding van de koopwaar in de dollar zoals in lid 1 van dit artikel is voorgeschreven, tegelijk de prijsaanduiding in de gulden duidelijk zichtbaar en leesbaar voor het publiek te vermelden, een en ander naar plaatselijk gebruik.

3. Indien vermelden van de prijs zowel in de dollar als in de gulden op bezwaren van technische uitvoerbaarheid stuit, dan wel in redelijkheid als relatief te kostbaar moet worden aangemerkt, een en ander door de Minister van Handel en Industrie te beoordelen, is afwijking van de verplichting in lid 2 van dit artikel in zoverre toegestaan dat dan een alternatieve verplichting daarvoor in de plaats treedt, hierin bestaande dat binnen de verkoopruimte(n), op voor het publiek steeds duidelijk leesbare afstanden, in duidelijk leesbaar schrift, de vaste omrekeningsverhouding uit artikel 1 lid 2 dient vermeld te staan, zijnde: 1 dollar = 1000 gulden. Daarenboven dient deze vermelding direct in het oog springend en goed leesbaar voor de koper te zijn aangebracht bij elk loket, elke kassa, of elke plaats, waar betaling van de koper in ontvangst wordt genomen.

4. Tenzij bij wet anders wordt bepaald, blijft de verplichting in de leden 2 en 3 van dit artikel gedurende hetzelfde tijdvak bestaan als de bankbiljetten bedoeld in artikel 7 hun hoedanigheid van wettig betaalmiddel onder de in dat artikel gestelde bepalingen nog bezitten.

Artikel 9

1. Indien een prestatie in Suriname moet worden verricht, bestaande in de betaling van een geldsom, is degene die deze prestatie heeft te verrichten, steeds gerechtigd die geldsom te voldoen in Surinaams wettig betaalmiddel, ongeacht of die geldsom is uitgedrukt in een buitenlands betaalmiddel, tenzij tussen degene die de prestatie heeft te verrichten en degene die de prestatie kan vorderen uitdrukkelijk anders is overeengekomen.

2. De herleiding van een in een buitenlands betaalmiddel uitgedrukte geldsom als bedoeld in lid 1 van dit artikel, vindt plaats overeenkomstig de wisselkoers van de Surinaamse geldeenheid tegenover een eenheid van dat buitenlands betaalmiddel, zoals vastgesteld krachtens artikel 10 van de Bankwet 1956, of een andere daarvoor in de plaats gekomen wettelijke regeling met betrekking tot wisselkoersen.

Artikel 10

1. Degene die door dwang, bedrog of misbruik van omstandigheden, een ander ertoe beweegt om van zijn recht of bevoegdheid uit kracht van artikel 9 afstand te doen, of verhindert dan wel belemmert om dat recht uit te oefenen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één jaar of geldboete van de zesde categorie van de Algemene Geldboetewet.

2. Met gelijke straf als in lid 1 van dit artikel is bepaald, wordt gestraft degene die in strijd met het bepaalde in artikel 4 en het afrondingsvoorschrift in artikel 6, zich schuldig maakt aan ongeoorloofde afronding naar boven ten nadele van een ander.

3. De in de leden 1 en 2 van dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

Artikel 11

Ter uitvoering van de in deze wet geregelde onderwerpen kunnen bij of krachtens staatsbesluit, nadere regels op voordracht van de Minister van Financiën worden vastgesteld.

Artikel 12

Deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn niet van toepassing op rechten en verplichtingen waarop buitenlands recht van toepassing is verklaard, behoudens ingeval zulks afbreuk zou doen aan de gangbaarheid van de Surinaamse geldeenheid of haar convertibiliteit.

Artikel 13

1. Deze wet kan worden aangehaald als "Wet Vernieuwing en Herleiding van Guldenbedragen tot Dollarbedragen".
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking op 1 januari 2004.
4. De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 31ste oktober 2003

R. R. VENETIAAN

Uitgegeven te Paramaribo, de 7e november 2003
De Minister van Binnenlandse Zaken,

U. JOELLA - SEWNUNDUN

WET van 31 oktober 2003, houdende de vernoeming en herleiding van bedragen, rechten en verplichtingen in de gulden tot hun nominaal gelijke waarde in de dollar
("Wet Vernoeming en Herleiding van Guldensbedragen tot Dollarbedragen")

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onze nationale munt- en rekeneenheid, de gulden, staat al sinds jaren onder een niet aflatende druk welke niet alleen tot veelvuldige waardedalingen heeft geleid, maar ook tot algemene erosie van vertrouwen in de geldeenheid zelf.

Omdat een nationale geldeenheid voor elk land van zo strategisch en eminent belang is voor het economisch leven en de sociale ontwikkeling, moet het vertrouwen in de munt als rekeneenheid, als betaalmiddel en als spaarmiddel een gevestigd vertrouwen zijn; een vertrouwen dat voldoende bestand is tegen schokken. Met onze gulden was dat helaas niet meer het geval. De tijd is aangebroken om nieuw élan te schenken aan onze nationale munt- en rekeneenheid.

Gekozen is voor een nieuwe geld- en rekeneenheid onder een nieuwe naam, "dollar". De naamsverandering heeft door middel van nadere wijziging van de Muntwet 1960 (G.B.No.38) plaatsgevonden (zie S.B.2003 No.88). De onderhavige wet beoogt regels te geven voor de overgang op de nieuwe geldeenheid en de herleiding van de nominale guldenswaarden tot hun pariteitswaarden in de dollar.

De invoering van de dollar zal gepaard moeten gaan met een belichaming in concrete zichtbare vernieuwing van de geldcirculatie in de chartale en de girale vorm. Voor wat de chartale vorm betreft is de uitgifte van bankbiljetten uit kracht van de Bankwet 1956 voorbehouden aan de Centrale Bank van Suriname.

De uitgifte van munten en muntbiljetten behoort krachtens de Muntwet 1960 tot de competentie van de Minister van Financiën. Beide monetaire autoriteiten zullen het nodige verrichten om de zichtbare vernieuwing tot stand te brengen. De termijn voor de aanbidding ter inwisseling van de in omloop zijnde bankbiljetten in de nieuw uit te geven bankbiljetten, en van de muntbiljetten in nieuw uit te geven muntbiljetten, zal conform de daartoe strekkende wettelijke voorschriften worden bepaald. Daarna verliezen de momenteel in omloop zijnde bankbiljetten en muntbiljetten hun hoedanigheid van wettig betaalmiddel. Ze zijn daarna nog wel verwisselbaar in nieuwe biljetten, zolang de wettelijk vastgestelde tijd daarvoor nog open staat. Voor bankbiljetten is die tijd 30 jaren. Voor muntbiljetten wordt ze bij staatsbesluit vastgesteld op ten minste drie maanden. Uit overwegingen van efficiëntie en uit noodzaak van een pragmatische aanpak, zal de oproeping ter verwisseling en de verwisseling zelf in een redelijk korte termijn behoren te gebeuren.

Wat het girale geld en alle andere tegoeden van het publiek bij de bankinstellingen betreft, zoals direct opvraagbare tegoeden in lopende rekening, spaartegoeden, termijndeposito's e.d., en de schuldverplichtingen zoals leningsrekeningen van diverse vormen en karakter, debetsaldi in rekening-courant met of zonder trekkingsfaciliteit en elke andere betalingsverplichting, zullen deze instellingen er zorg voor dragen dat de vernoeming van de gulden tot de dollar zichtbaar is op de rekeningoverzichten op de datum van inwerkingtreding van deze wet, en dat de saldobedragen zijn herleid tot hun pariteitswaarde in de dollar.

Ten aanzien van de munten (muntstukken) wordt van verwisseling afgezien. Op grond van administratieve gegevens wordt ervan uitgegaan dat aan munten en muntbiljetten in totaal een bedrag van nominaal circa Sf 34,5 miljoen zich in handen van het publiek bevindt. Het aandeel van de munten daarin wordt geschat op zo'n Sf 29,9 miljoen. Echter wordt verondersteld dat er in de loop der jaren een deel van de munten en muntbiljetten voorgoed aan de circulatie is onttrokken door verlies, beschadiging, vernietiging e.d. Het wordt aannemelijk geacht dat de feitelijke circulatie enigszins lager ligt dan de administratieve cijfers.

Het ongewijzigd handhaven van de nominale waarde van de munten en muntbiljetten is o.a. erop gericht om hun hergebruik aan te moedigen. Hun niet te verwaarlozen koopkrachttoename met een factor 1000 zal daartoe naar verwachting wel aanzetten. De Minister van Financiën zal naar behoefte voor de nodige voorraadaanvulling van munten en muntbiljetten zorg dragen.

In het rechtsverkeer kan een wijziging van de naam van de ene munt in de andere, en de herleiding van de nominale waarde van de ene geldeenheid waarin een recht of een verplichting is uitgedrukt in een andere geldeenheid, in beginsel geen éézijdige beslissing of daad zijn. Belanghebbende partijen, rechtssubjecten, dienen rechtens in volle vrijheid wilsovereenstemming daarover te bereiken, en wel in elk geval op zich. Gegeven het algemene karakter van de wijziging van de naam van de gulden in de dollar en de herleiding van de nominale guldenwaarde in de nominale dollarwaarde, meer speciaal het onmiddellijk intredend rechtsgevolg van deze veranderingen over de gehele linie van het geldwezen, is onder consideratie van het beginsel van gelijke behandeling van gelijke gevallen en vanuit oogpunt van uniformiteit, uit pragmatische overwegingen besloten om door wetgeving te voorzien in een algemene wijziging van rechtswege. Hierdoor is een snelle, soepele, gelijke en gelijktijdige toepassing het meest verzekerd en de rechtszekerheid het meeste gediend. Bovendien kleven er hieraan nagenoeg geen extra kosten voor aanpassing van contracten en wordt er geen extra tijdverlies geleden. Van belang is te benadrukken dat de rechten en verplichtingen overigens op geen enkele wijze worden aangetast of gekort. Ze blijven verder volstrekt ongeschonden. Er komen dus geen andere wijzigingen in de bestaande rechtstoestand, de voorwaarden of bedingen.

Wat betreft de schrijfwijze, komt er geen verandering van de "komma" als decimaalteken en de "punt" als scheidingsteken voor duizendtallen en grotere getallen.

Suriname is niet het eerste land ter wereld dat voor het vestigen van een hernieuwd vertrouwen in zijn nationale geldeenheden, een algemene naams- en waardewijziging doorvoert.

Het spreekt vanzelf dat deze wijziging beperkt zal moeten blijven tot de sfeer van het Surinaams recht. Rechten en verplichtingen die door buitenlands recht beheerst worden, vallen buiten de jurisdictie van de Surinaamse Rechtspraak en daarom niet onder de werking van de onderhavige wet, ook al zijn ze in Suriname tussen Surinaamse ingezetenen tot stand gekomen. Niets belet echter de betrokkenen bij zodanige rechten en verplichtingen om hun rechtsverhouding zelf door wilsovereenstemming te laten aansluiten bij de door deze wet in het leven geroepen nieuwe status en waarde van onze nationale geldeenheden.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

In lid 2 is de pariteit van de dollar ten opzichte van de gulden vastgesteld op 1 : 1000. In de tekst van de wet wordt deze pariteit verder aangeduid als de "vaste omrekeningsverhouding". Deze omrekeningsverhouding geldt als de hoofdregel. Het woordje "vaste" wil het algemene karakter van deze omrekeningsverhouding tot uitdrukking brengen. De vaste omrekeningsverhouding is in beginsel op alle gevallen van toepassing. Ze lijdt slechts één uitzondering, en die is de pariteit van de munten en muntbiljetten voor welke bij deze wet (zie art.5) een afwijkende voorziening getroffen is.

Artikelen 2 en 3

Deze twee artikelen worden tezamen toegelicht omdat ze tezamen van toepassing zijn op alle geldsbedragen in Surinaams courant in het maatschappelijk verkeer. In samenhang met de artikelen 4 en 5, vormen ze de kern van de materie in de onderhavige wet.

Het spreekt vanzelf dat zowel de naamsverandering als de herleiding van de nominale geldswaarde zich op één en hetzelfde tijdstip moeten voltrekken, en wel over de gehele linie. Dat wil zeggen dat de toepassing van deze wetsartikelen in Suriname alomvattend is over het volstreekte systeem van ons geldwezen en het geldgebruik in al zijn facetten en vormen en gehanteerde methoden. Al wat binnen het Surinaamse geldwezen in geld is uitgedrukt of op geld waardeerbaar is in het maatschappelijk leven, uit lopende transacties of uit vermogensbeheer en vermogenstransacties, valt onder de toepassing van deze artikelen. Daaronder ook begrepen: rechten, aanspraken, vorderingsrechten en verplichtingen, schulden – acute als latente-, schaden, enz.enz.

Ter illustratie worden bij wijze van willekeurige en niet-limitatieve opsommingen enkele voorbeelden genoemd: prijzen, lonen, salarissen, honoraria, vergoedingen, toelagen, toeslagen, bijlagen, remuneraties, beloningen, tarieven, huren, pachten, renten, schulden, hun hoofdsommen en aflossingen, schadeloosstellingen, premies, rekeningsaldi, contributies, heffingen, aanslagen, boetes, dwangsommen, enz.enz., in elke verschijningsvorm en hoe ook genaamd, betrekking hebbende op verschijnselen van geldgebruik in het maatschappelijk verkeer, mits vallende binnen de jurisdictie van de Surinaamse wetten, althans zover als de Surinaamse Rechter jurisdictie vermag te exerceren.

Onder deze twee artikelen vallen ook de geldsbedragen in officiële documenten, zoals tractaten, wetten, staatsbesluiten, resolutiën, vergunningen, concessies, administratieve en rechterlijke beschikkingen, vonnissen, akten, formulieren, kohieren, registers en afschriften en uittreksels daaruit, processen-verbaal, verslagen, rapporten, bescheiden, comptabele waarden zoals plakzegels en postzegels waarvan de geldigheidsduur nog niet is verstreken, schatkistpapier, correspondentiestukken e.d.

Hetzelfde geldt voor de privaatrechtelijke documenten, zoals overeenkomsten, bank- en financiële documenten, handelsdocumenten, jaarrekeningen, polissen, facturen, schuldbekentenissen, rekeningen, abonnementsbewijzen, enz, enz...

De naamsverandering en herleiding van de waarde van de geldeenheid werken van rechtswege volledig door in de boekhouding van bedrijven en instellingen, rechtspersonen, verenigingen en natuurlijke personen; kortom, in alle geledingen van het maatschappelijk bestel en evenzo in de administratie van de Staat.

Het zij hier benadrukt dat de opsommingen bij deze toelichting geen uitputtende zijn, maar slechts indicatief willen zijn voor de zeer verregaande reikwijdte van deze wet, wanneer het om de vernoeming van rechtswege gaat van de naam van de munt en de herleiding van rechtswege van de nominale waarde van de gulden tot de pariteitswaarde in de dollar.

Artikel 4

In dit artikel wordt algemeen verbindend en imperatief verklaard dat het de wet zelf is door welke de herleiding van de guldenwaarden tot hun dollar equivalenten totstandkomt. Hier wordt een rechtsvermoeden onder woorden gebracht dat inhoudt dat door deze wetsbepaling de herleiding rechtens als reeds ten uitvoer gelegd wordt aangemerkt. Daar het een rechtsvermoeden betreft, laat het rechtskarakter ervan geen tegenbewijs toe (*praesumptio juris et de jure*). In dit licht moet de nietigheid in lid 2 van het artikel ook worden beschouwd.

De 'van rechtswege' nominaal gelijke waarde in de dollar wordt gevonden door de guldenwaarde als de teller van een breuk te nemen, met de factor 1000 van de vaste omrekeningsverhouding als de noemer van de breuk. Een persoon, instelling of autoriteit heeft daar niets aan toe te doen, dan slechts het quotiënt van deze breuk als een rechtsfeit te aanvaarden. Daarover is geen ruimte voor dispuut gelaten. De herleiding is op de dag van inwerkingtreding van de wet meteen al het intredend rechtsgevolg.

Artikel 5

Dit artikel betreft de enige afwijking van de vaste omrekeningsverhouding, namelijk die voor de munten (muntstukken) en de muntbiljetten. Ten aanzien van deze betaalmiddelen is een pariteit van 1 : 1 van toepassing.

Er is voor gekozen om de munten en muntbiljetten uit te zonderen van de vaste omrekeningsverhouding.

De ratio hiervan ligt onder meer aan het feit dat de wijziging van de Muntwet 1960 zich slechts heeft beperkt tot de naamswijziging van "gulden" in "dollar". Het gehele stelsel van muntstukken en muntbiljetten is in tact gelaten. Zo is voor 5 centstuk de naam "stuiver" behouden, voor het 10 centstuk de naam "dubbeltje", voor het 25 centstuk de naam "kwartje". Bovendien hebben de muntstukken en muntbiljetten hun nominale waarde aanduiding behouden conform de Muntwet 1960. Hun te delen door de factor 1000 zou hun verwisseling grotendeels illusoir maken.

De uitgifte van munten en muntbiljetten door de Minister van Financiën betrof een beroep van Staatswege op krediet van het publiek. Het totaal bedrag uitstaande aan munten en muntbiljetten maakt daarom deel uit van de Staatsschuld. Het werd niet juist geacht dit gedeelte van de Staatsschuld vrijwel te elimineren door de vaste omrekeningsverhouding erop los te laten.

De consequentie van het toepassen van de pariteit van 1 : 1 daarentegen is dat aan de munten en muntbiljetten hernieuwde koopkracht wordt geïnjecteerd. Die koopkracht, ofschoon als een eenmalige muntrevalorisatie aan het publiek in het algemeen, valt in eerste instantie de individuele houders van de munten en muntbiljetten in de schoot. Op de keeper beschouwd, gaat er van deze bijzondere revalorisatie, na al de jaren van erosie van de koopkracht van de munten en muntbiljetten, een eenmalige -zij het geringe- expansieve impuls uit.

Het gaat hierbij om de munten met aan de voorzijde het wapen van Suriname en aan de keerzijde de waarde aanduiding. Hun hergebruik is mogelijk, omdat hun waarde in centen is uitgedrukt, t.w.: 1 cent, 5 cent, 10 cent, 25 cent, 100 cent en 250 cent. Hierdoor zijn ze zonder meer als dollarmunten bruikbaar in het muntstelsel met de dollar als rekeneenheid. Voor de Staat is dit een welkome kostenbesparing, omdat niet meteen een geheel nieuwe serie munten hoeft te worden uitgegeven.

In plaats daarvan kan naast de munten die reeds in handen van het publiek zijn, additioneel de nog aanwezige voorraad aan ongecirculeerde munten worden aangewend. Voor zover nodig, zullen er aanvullende voorraden worden geslagen. De pariteit van 1 : 1 is niet van toepassing op herdenkingsmunten, al hebben die veelal ook de hoedanigheid van wettig betaalmiddel. Ze vormen een aparte categorie en paraiseren niet als courante betaalmiddelen in het gewone betalingsverkeer. De herdenkingsmunten volgen daarom gewoon de hoofdregel, hetgeen betekent dat ze onder de toepassing vallen van de vaste omrekeningsverhouding van 1 dollar = 1000 gulden.

Bij de muntbiljetten gaat het om het één gulden biljet en het twee en een halve gulden biljet. Op beide komt het woord "gulden" voor. Het zal om die reden nodig zijn deze biljetten te verwisselen, hetzij voor munten, hetzij voor nieuw uit te geven muntbiljetten waarop het woord "gulden" zal zijn vervangen door het woord "dollar". Een combinatie van munten en muntbiljetten is natuurlijk ook een mogelijkheid. Voor zover het om beperkte bedragen gaat, met inachtneming van de maxima zoals in de Muntwet 1960 aangegeven, kunnen er natuurlijk ook muntbiljetten worden verwisseld voor bankbiljetten.

Artikel 6

Iemand die bewust en opzettelijk, met het oogmerk zichzelf te bevoordelen, een ongeoorloofde afronding naar boven pleegt ten nadele van een ander, handelt maatschappelijk onbetamelijk. Ter bescherming hiertegen is de strafbepaling in artikel 10 lid 2 opgenomen tegen ongeoorloofd afronden naar boven ten nadele van een ander.

Teneinde malafide praktijken met bankbiljetten van vóór 1 januari 2004 tegen te gaan is een afwijking op de algemene afrondingsregel nodig geacht. Het betreft de biljetten waarvan het eindcijfer een "5" is. Immers een bankbiljet van 10 gulden wordt van rechtswege voor $\frac{1}{1000}$ van z'n coupurewaarde herleid tot 1 dollarcent in de rekeneenheid van de dollar.

Evenzo zou een bankbiljet van 5 gulden van rechtswege voor $\frac{1}{1000}$ van z'n coupurewaarde worden herleid tot 0,5 dollarcent. Indien hierop de algemene afrondingsregel zou worden toegepast, zou de uitkomst ook 1 dollarcent moeten zijn in de rekeneenheid van de dollar. Daaruit zou een aanmoediging kunnen worden gewekt om individuele exemplaren van 5 gulden biljetten bij betaling aan te bieden, hetgeen irritatie en weigering bij de ontvangers zou kunnen oproepen en indien bewust en opzettelijk, zou het een vorm van ongeoorloofd afronden naar boven ten nadele van een ander kunnen opleveren. Bovendien wordt het vanuit de beleidsvisie niet aanvaardbaar geacht dat het resultaat van de herleiding voor het 5 gulden biljet en het 10 gulden biljet hetzelfde is. Een soortgelijk geval doet zich ook voor bij het 25 gulden biljet en een combinatie van biljetten met een gezamenlijke coupurewaarde van 30 gulden. Het wordt redelijk geacht in zulke gevallen het afrondingsverschil ten laste van de aanbieder te brengen.

Artikel 7

Na het verstrijken van de termijn waarbinnen de aanbieding ter verwisseling open staat voor de opgeroepen bankbiljetten bedoeld in lid 1 van dit artikel, verliezen de dan nog niet opgekomen exemplaren van die bankbiljetten hun hoedanigheid van wettig betaalmiddel, een en ander ingevolge artikel 11 lid 2 en artikel 15 lid 1 van de Bankwet 1956. Zij kunnen daarna nog slechts ter verwisseling worden aangeboden aan de loketten van de Centrale Bank van Suriname. Voordat de Bank tot verwisselen overgaat is zij gehouden een onderzoek als bedoeld in artikel 15 lid 4 van de Bankwet 1956 in te stellen. Dat onderzoek mag niet langer dan drie maanden duren, maar in speciale gevallen kan de termijn door een besluit van de Raad van Commissarissen van de Bank worden verlengd. De Bank mag voor haar diensten kosten in rekening brengen aan de aanbieders. Indien uit het onderzoek gebleken is dat aan de aanvraag tot verwisseling redelijkerwijs behoort te worden voldaan, zal de Bank tot de verwisseling overgaan.

Bij de verwisseling van de oude bankbiljetten in de nieuwe kan uiteraard niet buiten de wetgeving op het stuk van de bestrijding van de geldwaspraktijken om worden gehandeld. De wettelijke regelingen opgesomd in lid 3 van dit artikel en hun uitvoeringsvoorschriften zullen dienovereenkomstig moeten worden nageleefd en toegepast. Dat is ook in het belang van de integriteit van ons geldwezen. Voor zover er nadere voorschriften vereist zijn voor het operationaliseren van die wetgeving, zullen die op voordracht van de betrokken Minister tot stand moeten komen. Bijvoorbeeld het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties. In het Wetboek van Strafrecht is nu als sanctie de ontneming van onrechtmatig verkregen voordeel opgenomen, alsook de mogelijkheid tot het instellen van een strafrechterlijk financieel onderzoek. Bij gelegenheid van de invoering van een nieuwe geldeenheid en de verwisseling van de chartale circulatie is de tenuitvoerlegging van de genoemde wettelijke regelingen en voorzieningen geheel aan de daartoe bevoegde autoriteiten en instanties overgelaten.

Artikel 8

De nadruk bij dit artikel valt op het gebruik van de Surinaamse geldeenheid in het maatschappelijk verkeer binnen Suriname.

Als hoofdregel wordt in lid 1 imperatief voorgeschreven dat vanaf 1 januari 2004 de rekeneenheid van de dollar moet worden gebruikt wanneer een geldsbedrag in Surinaams courant tot uitdrukking moet worden gebracht. Aanduiden in guldenstermen is dus wettelijk niet meer toegestaan.

Er valt niet aan te ontkomen dat de bankbiljetten die vóór 1 januari 2004 als wettig betaalmiddel in omloop waren – hier ter onderscheiding kortweg de “oude” bankbiljetten genoemd – gedurende enige tijd nog zullen blijven circuleren naast de nieuw uit te geven bankbiljetten.

Ofschoon de "oude" bankbiljetten dan slechts de status van 'uitdrukkingsvorm van de dollar' zullen bezitten, met een van rechtswege herleide pariteit gelijk aan $\frac{1}{1000}$ van hun coupurewaarde, wordt het nochtans noodzakelijk geacht dat gedurende de tijd van hun co-existentie naast de nieuwe bankbiljetten, een dubbele prijsvermelding verplicht wordt gesteld, namelijk: zowel in de rekeneenheid van de gulden als in de rekeneenheid van de dollar. Deze dubbele prijsvermelding moet als de primaire methode worden beschouwd. Het oogmerk is de consument te laten gewennen aan de overgang van de 'oude' op de nieuwe geldeenheid en aan de daarmee gepaard gaande pariteitsherleiding.

Daar waar het aangeven van de dubbele prijsaanduiding op bezwaren van technische uitvoerbaarheid stuit, of in redelijkheid als relatief te kostbaar moet worden aangemerkt, is een subsidiaire methode voor het voldoen aan de verplichting voorzien. Deze subsidiaire methode bestaat hierin dat de vaste omrekeningsverhouding van 1 dollar = 1000 gulden in de verkoopprijs(n) moet zijn aangebracht in duidelijk leesbaar schrift en op zoveel plaatsen als redelijkerwijs nodig is dat ze voor het koperspubliek in een oogopslag goed leesbaar is. Ook bij de kassa's, loketten of de plaatsen waar de betaling in ontvangst wordt genomen moet de vaste omrekeningsverhouding zo worden aangebracht dat de koper bij het afrekenen een goed zicht erop heeft.

Artikel 9

In lid 1 van dit artikel wordt het Surinaams wettig betaalmiddel als het principaalste onder de diverse betaalmiddelen gesteld. Dit is van de grond af fundamenteel voor het hebben en in stand houden van een eigen nationaal geldstelsel. De reikwijdte van deze stelling strekt zich uit zover als de jurisdictie van de Surinaamse Rechtspraak gaat. Deze stelling strookt met artikel 11 van de Bankwet 1956, bijzonderlijk het 2° lid, waarin staat dat de bankbiljetten, zolang zij niet buiten omloop zijn gesteld, in Suriname de hoedanigheid hebben van wettig betaalmiddel tot elk bedrag.

De bepaling in artikel 9 van de onderhavige (ontwerp)wet houdt intussen niet in dat het een ondernemer, die ingezetene is, rechtens niet geoorloofd zou zijn om z'n goederen of diensten aan het publiek aan te bieden tegen elke vorm van vergoeding die hij verkiest, daaronder begrepen een geldsom in een buitenlandse munteenheid. Wat hij niet vermag te doen, is ontvangst te weigeren van betaling hem gedaan voor equivalente waarde in Surinaams wettig betaalmiddel, herleid tegen de wisselkoers die conform de wet is vastgesteld.

Het eerste lid van dit artikel is van regelend recht en laat de contractsvrijheid van partijen om overeenkomsten aan te gaan in de valuta die zij verkiezen en de daaruit voortvloeiende rechtsaanspraken om nakoming te vorderen in die overeengekomen valuta onaangetast, onverminderd de bepalingen van en voortvloeiende uit de Deviezenwet 1947.

Deze bepaling is met name van belang voor ondernemingen en instellingen die hun bedrijf maken van het ter beschikking verkrijgen van gelden en/of het voor hun eigen rekening verrichten van kredietuitzettingen en beleggingen.

Het 'leitmotiv' van deze wet blijft de overstap op een nieuwe geld- en rekeneenheid, onder handhaving van de bestaande rechtstoestand. Dat wil zeggen dat de bestaande rechtsverhoudingen geheel in tact worden gelaten. Voor de transportsector bijvoorbeeld betekent dit dat geen inbreuk wordt gemaakt op de bevoegdheid van vervoersmaatschappijen om betaling in een vreemde valuta te verlangen als zij daarvoor over de vereiste vergunningen beschikken.

Artikel 10

Wat de inhoud van de begrippen in dit artikel betreft, wordt aangenomen dat die zullen evolueren al naar gelang de maatschappelijke verhoudingen zich ontwikkelen. Van belang zal de correlatie zijn tussen de koopkracht van het publiek en de beschikbaarheid van goederen en diensten, waaronder die welke behoren tot de eerste levensbehoeften. De nadere concretisering van de inhoud van de begrippen in dit artikel, o.a. voor wat betreft het beoordelen van de vraag wanneer sprake is van misbruik van omstandigheden, wordt aan het oordeel van de burgerlijke rechter overgelaten.

Ten aanzien van de ongeoorloofde afronding naar boven ten nadele van een ander, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 6.

De verwijzing naar de zesde categorie van de Algemene Boetewet heeft betrekking op strafbare feiten waarop een geldboete van meer dan Sf 10.000,- (Tien duizend gulden) is gesteld en deze geldboete ten hoogste Sf 1.000.000.000,- (Een miljard gulden) kan bedragen. Na de vernoeming en herleiding van rechtswege op 1 januari 2004 wordt het minimum boetebedrag SRD 10,- (Tien dollar) en het maximum boetebedrag SRD 1.000.000,- (Een miljoen dollar).

Artikel 11

Dit artikel verschaft de wettelijke basis voor delegatie en sub-delegatie van wetgevende bevoegdheid tot het treffen van regelingen van lagere orde. In alle gevallen is het initiatief tot uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid aan de Minister van Financiën opgedragen. Hij is het op wiens voordracht een regeling van lagere orde tot stand zal komen. Vanwege de veelzijdige aspecten van de materie die door de onderhavige (ontwerp)wet wordt bestreken en de mate van flexibiliteit die op sommige onderdelen nodig zal blijken, is deze delegatie als onontbeerlijk te beschouwen. Het komt niet doenlijk noch wenselijk voor de mate van détail die vereist wordt, vast te leggen in een wettelijke regeling in formele zin.

Het zal nodig zijn bij staatsbesluit voorschriften te geven met algemeen verbindende kracht, die gericht zijn op een uniforme conversie van de 'oude' op de nieuwe geldeenheid. Het gaat hierbij om een veelheid van onderwerpen op financieel en administratief gebied (jaarrekeningen en boekjaren, financiële activa zoals effecten, aandelen, aandelenkapitalen in vennootschappelijke statuten en daar buiten), alsook op het gebied van de verwerking van statistische data tot een te bepalen basisjaar.

Ook zullen er voorschriften nodig zijn die geen algemene werking hebben, maar nochtans voor bepaalde segmenten van de samenleving een min of meer dwingende richtinggevende functie hebben.

Dit soort voorschriften zal, afhankelijk van hun importantie, hetzij bij staatsbesluit, hetzij bij resolutie kunnen worden uitgevaardigd.

Een volgende lagere categorie in de hiërarchie van de wettelijke regelingen zal het uitvaardigen bij ministeriële beschikkingen zijn, van richtlijnen die geen verbindende kracht als zodanig bezitten, maar het karakter hebben van aanbevelingen om regelmaat, uniformiteit en orde te helpen bevorderen, hetzij algemeen, hetzij gericht op bepaalde sectoren of groepen.

Artikel 12

De betekenis van deze bepaling is voornamelijk om aan te duiden dat de conversie van de 'oude' op de nieuwe Surinaamse geldeenheid hier niet van rechtswege plaatsvindt. Voor zover er in contracten bedragen in Surinaamse guldens waren uitgedrukt, zullen de contractspartijen zelf met elkaar tot nieuwe overeenstemming moeten komen.

Mocht een omstandigheid zich voordoen waarin de gangbaarheid van de Surinaamse geldeenheid of haar convertibiliteit, voor zover aanwezig, negatief wordt beïnvloed, dan bevat dit artikel een voorbehoud op grond waarvan het bevoegde gezag het terzake nodige kan verrichten.

Paramaribo, 31 oktober 2003,

R. R. VENETIAAN